

Penmail

Jaargang 19, nr. 3 – Juli 2024

Uitgave : Werkgroep Kinderhandschrift & Platform Handschriftontwikkeling

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@upcmail.nl)

Gratis digitaal kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulp (SPH), Vereniging voor handschriftontwikkeling (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijf-specialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Handschriftonderwijs, schrijfmethode, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische schriftkunde. Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt in principe buiten onze doelstelling.

0-0-0-0-0

Fijn, dat we weer attent werden gemaakt op recent schrijfnieuws.

Dat delen we graag met onze Penmaillezers.

Zo worden we samen wijzer!

Geef kinderen de ruimte (op papier)

Op 22 juni hebben kinderfysiotherapeut Stef van Tuijl en leerkracht basisonderwijs Simone Feenstra tijdens ResearchED in Nijkerk een sessie verzorgd over bovengenoemd onderwerp. Aan de orde kwamen het onderwijskundig model van Frans Beringer, en de wet van Fitts in verband met hoe schrijfmethode de motorische sturing beïnvloedt.

Zie: [Geef kinderen de ruimte \(op papier\) - Stef van Tuijl en Simone Feenstra - researchED Nederland 2024 - researchED NL](#)

Kopieermap Fijner Schrijven

De map bestaat uit 250 werkbladen behorend bij 20 activiteiten. Per activiteit zijn er verschillende spelmogelijkheden. Alle werkbladen zijn uitgevoerd in 3 verschillende liniaturen, dus is er altijd een liniatuur die bij het kind past!

Trainingen Fijn en Fijner schrijven

Wij bieden twee interactieve en praktische trainingen aan. Deze kun je boeken als incompany-training:

- Training Fijn is bedoeld voor groep 1 en 2
- Training Fijner Schrijven is bedoeld voor de groepen 3 tot en met 8

Deze trainingen worden standaard 2x3 uur gegeven, maar een andere vorm, bijvoorbeeld voor een hele studiedag, is natuurlijk ook mogelijk. We denken graag met je mee!

Zie: www.stapdoor.nl

Cursusaanbod 2024/25 van De Schrijfvriend

- Cursus 'Goed Handschriftonderwijs'. Investeer in jouw kennis over het handschrift

Zie: www.deschrijfvriend.nl

Alles in Beweging

Doe de 1 minuut naamschrijftest (120 letters is voldoende)

Gratis webinars:

- 27 en 30 mei over Schrijfvoorwaarden ontwikkelen met De Schrijfpladder in groep 1, 2, 3
- 27 en 30 mei over Maak kennis met de nieuwe methode Handiger Handschrift

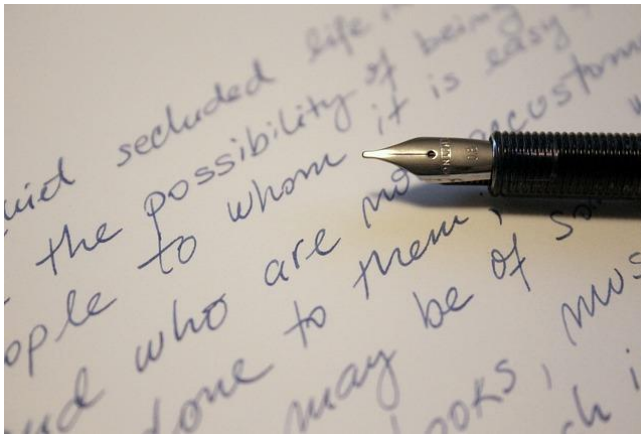
Wil je je eigen handschrift verbeteren? Sabine van Everdingen. Een schrift (40 blz., € 15,-) voor zowel verbonden schrift als halfverbonden blokschrift.

Schrijf je in voor een cursus:

- MRT Fijne motoriek & schrijven 1 (gericht op groep 1 t/m 4/5)
- MRT Fijne motoriek & schrijven 2 (gericht op groep 3 t/m 8 + VO)

Zie: www.allesinbeweging.nl

Nieuwe bundel in de reeks 'Over kinderhandschrift ... gesproken'

Bundel 136 is onlangs verschenen, telt 23 artikelen, waarvan het uitgebreide white paper van dr. Jane Yank de speciale aandacht vraagt: *Waarom blijft handschrift belangrijk in 2021 en in de toekomst.* (10 blz.)

Onder de volgende koppen gaat zij op deze cruciale deelonderwerpen in:

- De discussie over handschrift
- De voordelen van handschrift zoals onthuld door wetenschap
- Handschrijven versterkt het geheugen op

alle leeftijden

- Bevindingen uit onderzoek naar hersenactiviteit tijdens handschrift en toetsenbordgebruik
- Het effect van handschrift op stemming en psychologische ontwikkeling
- Schrijven en de prestatiekloof
- De rol van het handschrift bij het opbouwen van de verbinding tussen lezers en schrijvers
- Hoe zit het met het toetsenbord?
- Handschrift en culturele stereotypes
- Handschrijven en technologie – al het oude is weer nieuw
- Handschriftonderwijs – wat is nog en wat niet?
- Hoe kunnen leraren het handschrijven stimuleren?
- Het onderwijzen van de leraren
- De toekomst van het schrijven met de hand

Spiegelend – een kleuter doet niet aan links of rechts!

In het kader van de opleiding onderwijsassistent maatwerktraject heeft Gunter Gruben een literatuuronderzoek gedaan naar 'spiegelschrift'. Het is een uitvoerige en tevens praktische studie geworden. Op de website van het Platform Handschriftontwikkeling, en in bundel 137 van de reeks 'Over kinderhandschrift ... gesproken' staat een samenvatting.

Wie prijs stelt op het hele lezenswaardige onderzoek (van 33 blz.) kan contact opnemen met Gunter zelf: guntergruben@gmail.com)

Een ander prikkelend artikel is 'Het handschrift onthaast. Wordt schrijven de nieuwe luxe in het online onderwijs?' van Luc Sluijsmans. (komt in bundel 137, 2024, 2 blz.)

Belangstelling voor een enkel gratis artikel? We sturen het op verzoek digitaal graag toe. Een hele bundel in pdf-versie kost € 3,50, en is te bestellen via dick.schermer@upcmail.nl. Op de website van Platform Handschriftontwikkeling (www.handschriftontwikkeling.nl) staat een overzicht van alle artikelen van de 136 bundels, bovendien een alfabetisch overzicht van alle auteurs, alsook een alfabetisch trefwoordenoverzicht. Ze zijn op de homepage te vinden onder het kopje 'Sitemap' en daarin 'Bundels van Dick Schermer'.

Nieuw: Handschriftdidactiek voor de pabo

Begin vorige maand verscheen bij uitgeverij Noordhoff *Handschriftdidactiek voor de pabo*. De auteurs zijn Marion van der Meulen en Lia Hesemans. Eerder verscheen van hen *Tussen taal en teken – Handschriftonderwijs in de 21e eeuw* (Wolters, 2020).

Deze uitvoerige en praktische publicatie is geschreven voor pabostudenten en leerkrachten in het basisonderwijs, en uitermate geschikt voor zelfstudie, en voor studie met weinig contacturen (met per hoofdstuk een samenvatting en opdrachten).

Van harte aanbevolen.

In bundel 137 zal een heel recent en wetenswaardig artikel worden opgenomen van professor Edouard Gentaz (universiteit Genève): *Ter verdediging van het handschrift: waarom handschrift een comeback maakt in het onderwijs én op de werkplek*. (Juli 2023, 5 blz.)

Hij beschrijft hierin een achttal evidente voordelen van handschrift.

Een zelig zonnige zomervakantie gewenst!
Met handschriftelijke groeten,

Dick Schermer